БЛАГОВІСТ

PL ISSN 1427-1370

Місячник Української Греко-Католицької Церкви в Польщі

№ 9 (297) • Рік XXIV • Вересень 2015 р.

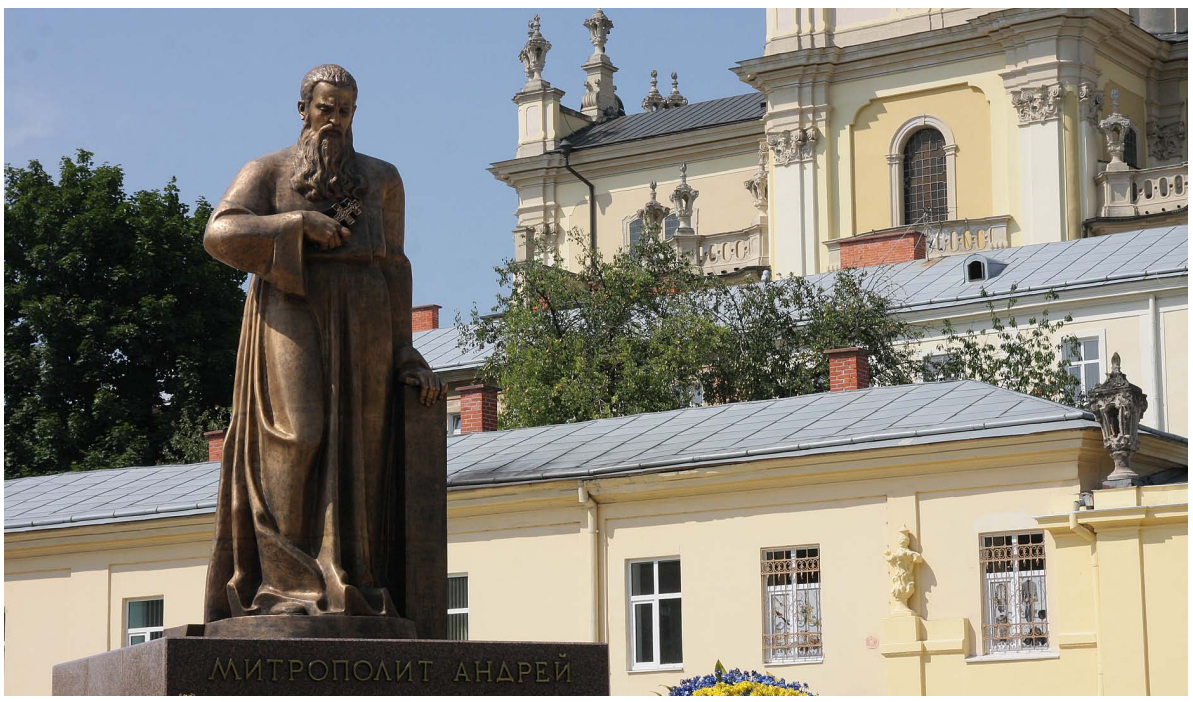

«Шептицький дивиться на український народ»

Митрополит Андрей Шептицький нарешті дочекався у Львові свого пам'ятника. Його встановили на сквері перед собором св. Юра, отже у дуже відповідному місці. Саме тут Митрополит проживав довгі роки й звідси управляв Церквою. Встановлення пам'ятника не обійшлося без суперечок і протестів, в основу яких лягла конечність перебудови площі св. Юра. Статуя Митрополита створена на основі проекту його сучасника, митця Андрія Коверка.*

На площі Святого Юра у Львові 29 липня урочисто посвятили пам'ятник Митрополитові Андрею Шептицькому. Участь в урочистих заходах взяли президент України Петро Порошенко із дружиною та глава УГКЦ Блаженніший Святослав Шевчук.

Урочистості розпочалися із спільного виконання Національного гімну України. Після цього із промовою виступив президент Петро Порошенко.

«Шептицький на основі церковної структури створив прообраз національного українського організму. За часів Митрополита Андрея Україна ще була розділеною між сусідами, де-юре Україна на ті часи ще не постала. Але де-факто держава вже існувала. Так, існувала, і саме в тих межах та кордонах, що і Греко-Католицька Церква!», — сказав Порошенко.

Також президент згадав, що у Києві відзначали 1000-ліття із дня смерті князя Володимира. Той, за словами президента, стояв біля витоків християнства, тоді як Шептицький — був нашим сучасником і вповноті жив цим християнством.

«Історія встановлення пам'ятника Митрополитові у Львові — це історія боротьби. Вона почалася не сьогодні і не вчора», — сказав Блаженніший Святослав Шевчук.

Перший пам'ятник Шептицькому митці встановили у Львові у 1935 році у подвір'ї Національного музею, однак він простояв недовго. Інший

(Закінчення на 2 сторінці)

У Щецінку вже моляться «в себе»

Від суботи 12 вересня 2015 р. вірні УГКЦ Щецінка та довколишніх місцевостей моляться у власному, новозбудованому храмі св. Архистратига Михаїла. Чину оствячення нової церкви та покладення мощей у її жертовнику довершив вроцлавсько-ґданський ординарій кир Володимир Ющак.

Депортовані у 1947 р. колишні мешканці лемківшини, перемищини, ярославщини, любачівщини, яких післявоєнна влада поселила в околиці Щецінка, коли вже надійшов час політичної відлиги, почали брати участь у літургіях в рідному обряді, які стали правитися в місцевому костелі св. Духа Отців Редемптористів. Проте, як і кожна інша наша спільнота в Польщі, боляче відчували потребу мати свою власну церкву. З плином часу ця мрія таки здійснилася.

Вітаючи в порогах нового храму у сонячний вересневий ранок владику Володимира Ющака, отець Аркадій Трохановський зокрема відзначив:

«Парафія в Щецінку, по довгих роках мандрування знаходить свій дім. Це велике зусилля невеликої спільноти, але й одночасно велике свідоцтво віри. Цього не було б без праці священиків, що тут трудилися. Були це отці: о. Василь Гриник, о. Петро Мазяк, о. Петро Марків, о. Ярослав Драбиняк, о. Володимир Пирчак, о. Богдан Галушка та всі інші отці, що спішили тут з послугою. Задум

(Закінчення на 3 сторінці)

Покров Пресвятої Богородиці

Серед Богородичних свят «Покров Пресвятої Богородиці» належить до особливо шанованих в Україні. Його традиція бере свій початок ще від часів прийняття християнства і упродовж віків набирала національного підтексту, відповідно до суспільно-історичних обставин. Князь Ярослав Мудрий, збудувавши Софійський собор у Києві і Благовіщенську Церкву над Золотими Воротами, віддав в опіку Божої Матері увесь руський народ. Від того часу чимало князів здобуло перемогу над численними ворогами, прибігаючи під материнське заступництво Богородиці, як про це йдеться у письмових джерелах.

Особливо шанованою була «Покрова» і за часів козаччини. Запорожці мали на Січі Покровську Церкву, від якої починали свої походи на ворогів. Зазначимо, Українська Повстанська Армія у 1947 р. проголосила день Покрову Пресвятої Богородиці своїм офіційним святом.

Історія цього свята бере свій початок з візантійської історії. Підставою для свята, а також для іконографії його зображення, послужив переказ із Житія Андрія Юродивого про видіння у Церкві у Влахернах, в Константинополі, у якому він бачив Богородицю в оточенні ангелів і святих. Пречиста тримала над людьми свій омофор, захищаючи від нападу арабів, що в той час вторглись у місто. Є версії про те, що Андрій Юродивий був скіфсько-словянського походження. Як невільник, він потрапив у Царгород, де прийняв християнську віру. Перейнявшись словами св. Апостола Павла «Ми нерозумні Христа ради, ви ж у Христі розумні» (Кор.1, 4-10), він став нерозумним-юродивим. Ці події за різними версіями датуються по-різному. Найімовірніше, вони відбувались за правління імператора Лева IV (886-911 рр.).

Андрій зображувався напівнагим, вказуючи на Богороди-

(Закінчення на 2 сторінці)

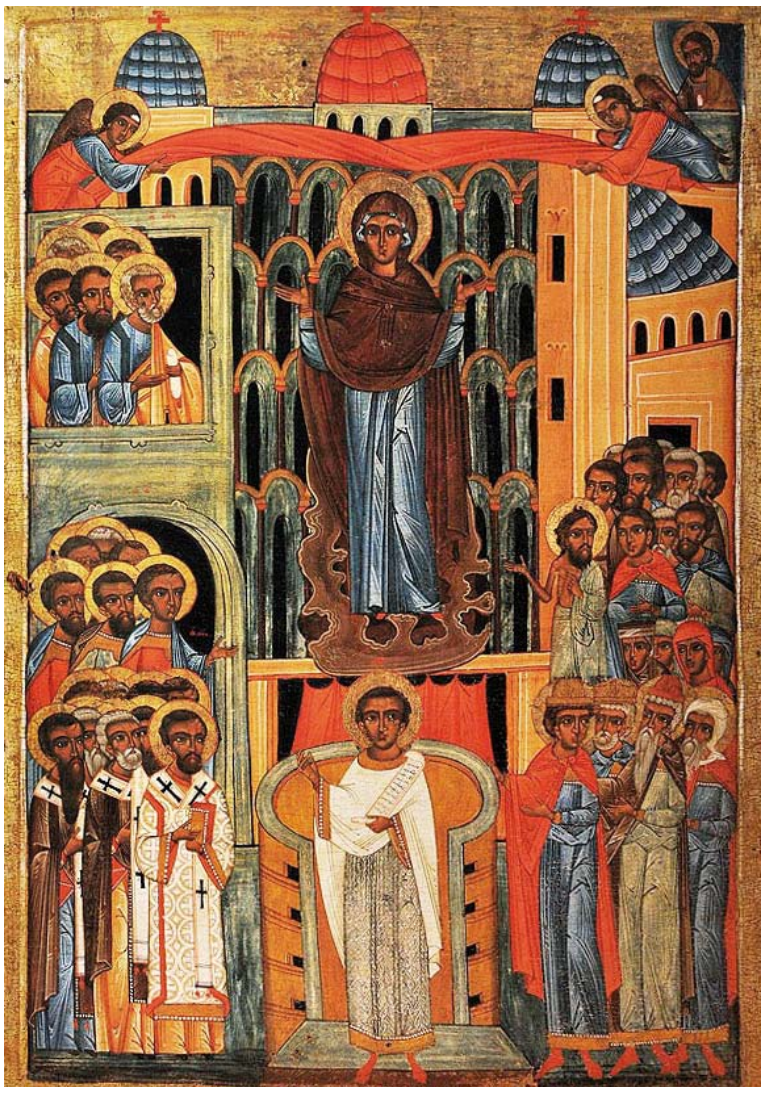

Ікона зі Святотроїцької Церкви у Річиці на Волині.

«Шептицький дивиться на український народ»

(Продовження з 1 сторінки)

пам'ятник був створений митцем Андрієм Коверком, однак він також був знищений в радянські часи. Шевчук порівняв Шептицького із пророком Мойсеєм — мовляв, Шептицький дивиться на український народ із Святоюрської гори, як Мойсей на народ єврейський із гори Синайської.

Завершився захід посвяченням пам'ятника за участі архиєрейського синоду УГКЦ.

На відкритті пам'ятника були присутні тисячі вірян, хоча напередодні анонсувалась присутність 70 тис. відвідувачів. Всі вони зіштовхнулися із заходами підвищеної безпеки. Зокрема, люди були змушені проходити через металошукачі. Заходи охороняли сотні правоохоронців. Загалом же, за словами речниці міліції Львівщини Світлани Добровольської, святкові заходи відвідало близько 25 тис. людей.

Нагадаємо, встановлення пам'ятника митрополитові супроводжувались кількамісячними протестами активістів, що боролись проти вирубки дерев у сусідньому сквері і загалом проти реконструкції площі Святого Юра. В результаті реконструкція площі проведена лише частково.

ZAXID.NET

* * *

* Андрій Коверко (* 28 серпня 1893, с. Острів, Львівське воєвідство, † 19 липня 1967, Кишинів, Молдова) — український скульптор і різьбяр. Виконував портретні погруддя, фігурні групи, рельєфи у дереві, камені, мармурі, гіпсі, бронзі. Учасник міських виставок від 1922 року. У 1931 році — створив монументальну статую Митрополита Андрея Шептицького, яку було встановлено в жовтні 1932 року у саду греко-католицької Богословської семінарії на вул. Коперника, 38 у Львові. У 1945 році пам'ятник був знищений.

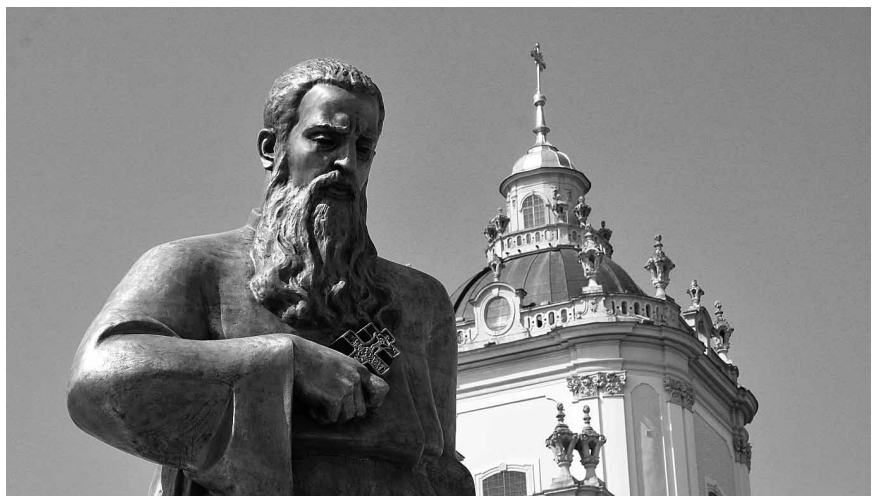

Митрополит Андрей Шептицький на тлі собору св. Юра.

Перед початком торжества посвячення пам'ятника.

Покров Пресвятої Богородиці

(Продовження з 1 сторінки)

цю своєму учневі Єпіфанію. У центрі на амвоні традиційно зображено диякона Романа Сладкопівця — творця піснесловів на честь Богоматері; поряд - константинопольського патріарха, імператора, інших духовних та світських осіб. Основні іконографічні відмінності полягають у зображенні Богородиці, показаної або у положенні Оранта з двома ангелами, що тримають над нею покров, або з омофором, який тримає сама Богородиця. Значної популярності ця тема набула в українському мистецтві доби бароко, особливо у східноукраїнському малярстві, де вона набирає рис західноєвропейской традиції - так званого варіанту «Мати милосердя», який в Україні відомий також під назвою «козацька Покрова». Богородиця зображалася на повен зріст, вкриваючи своїм плащем людей різного віку, стану, статі. Серед них часто зображували немічних, хворих, калік, лежачи на першому плані. У таких іконах нерідко вбачається портретна схожість з політичними і духовними діячами того часу. Залюбки на східноукраїнських іконах цього типу зображено козацьку старшину. Історичні особи наділені портретними рисами.

Ікона з Церкви у с. Дубровиці, Яворівського району на Львівщині.

«Покров Богородиці» належить до оригінальних явищ в українському іконописі, оскільки, як ніяка інша тема, вона представлена розмаїттям іконографічно-композиційних варіантів. Найдавніші зображення цієї теми сягають періоду Київської Русі, хоча до початку XVII ст. вони відомі порівняно за небагатьма зразками.

Очевидно, що іконографія Покрови формувалася на київському грунті, де вже з XII ст. споруджували храми на честь цього свята.

Основа сюжету «Покрови» — молитва заступництва Богородиці перед Христом, що є віддзеркаленням культу Богородиці-Заступниці. Найдавніша відома пам'ятка походить з Галичини і датується початком XIII ст. (зберігається в колекції Державного художнього музею України). Вона є однотипною українською іконою на тему домонгольського періоду, бо висвітлює ранній етап формування даного сюжету. Ікона представляє унікальний варіант Покрови, де Богородиця сидить на троні у положенні Оранта, а на її грудях зображений малий Христос. Два ангели тримають над Богородицею покров. У такий спосіб тут ідея Покрови поєднана з ідеєю Боговтілення.

Хронологічно наступна пам'ятка датується кінцем XV — початком XVI ст. Це храмова ікона з Церкви Покрову Богородиці у Рихвалді (тепер с. Овчари, територія Польщі, належить до колекції Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького, далі - НМЛ). Дійство, на ній доволі багатолюдне середовище, розгортається у двох ярусах. У центрі вгорі на тлі центральної частини Церкви зображена Богородиця з покровом-омофором, який тримає перед собою на рівні пояса. Богородиця стоїть на хмарці, схиливши голову вліво. Обабіч, теж на хмарках, в аркових обрамленнях стоять ангели з піднятими вгору брунатними крилами та святі в адоративних поставах. Внизу на амвоні — Роман Сладкопівець у червоному стихарі, з розгорненим вгору сувоєм у лівій руці; благословляючим жестом він звертається до духовних осіб, що щільною групою стоять навколо амвону. Зліва від них зображено єпископа, царя і царицю, за ними — жінку у блакитному мафорії і юнака, у групі справа - Андрій Юродивий вказує Єпіфанію на видіння.

Приблизно тим самим часом, що й ікона з Рихвалда, датується ікона зі Святотроїцької Церкви у Річиці, що на Волині (у колекції Рівненського краєзнавчого музею). Вона репрезентує ще один відмінний варіант іконографії покровської тематики. Богородицю показано в положенні Оранта, що подібно до мозаїчного зображення у центральній апсиді Софії Київської. У правому верхньому куті ікони вміщено погрудне зображення Христа. Богородиця показана на тлі архітектури триверхої Церкви, переданої немов би в поперечному розрізі з доволі реалістичним трактуванням окремих архітектурних частин, що, очевидно, відтворюють елементи конкретної будівлі. Так, зокрема, цікаво зауважити, що портал за фігурою Романа Сладкопівця закриває завіса. Це вказує на те, що на той час центральний вхід до святилища ще не було прийнято закривати Царськими Вратами, які увійшли в практику українських іконостасів з другої половини XVI ст. Серед дійових осіб привертає увагу рідкісне для цього сюжету зображення трьох святителів — Василія Великого, Івана Златоустого та Григорія Богослова, рівно ж і сценка з Андрієм Юродивим та Єпіфанієм, які вміщені не традиційно на першому плані, а винесені в глибину на «другий план».

Наступні ікони датуються вже другою половиною XVI ст. Зауважимо, що саме тоді в українському іконостасі з'являється окремий празниковий ряд, у який увійшли 12 сюжетів основних свят церковного календаря, серед яких однак не було сюжету «Покрову Богородиці». Проте інколи в празникових циклах з'являлися й необов'язкові теми, а тому серед них трапляєть-

Ікона з Покровської Церкви у Медвежій.

У Щецінку вже моляться «в себе»

(Продовження з 1 сторінки)

будови храму дозрівав у спільноті довгими роками. Зламними став 2006 рік і канонічна візитація владики Володимира Ющака. Саме тоді прийнято рішення про будову свого храму... Далі було рішення Ради міста Щецінка про виділення ділянки під будову.

Віримо, що переживане сьогодні торжество скріпить нас і підтримає у цьому доброму ділі на Божу славу. Хай цей храм буде місцем виховання у християнській вірі, хай буде, як згадував слуга Божий Митрополит Андрей, матір'ю, що зберігає і дбає про своїх дітей. Віримо, що сьогодні ця святиня дозволить нам ще краще пізнавати перлини східнього християнства в нашій українській традиції і жити вірою в Господа Бога».

Торжество посвячення храму почалося від чину освячення жертовника, в якому владика Володимир Ющак у сослужінні численно прибулого до Щецінка духовенства Вроцлавсько-Ґданської єпархії, запечатав мощі блаженного мученика нашої Церкви владики Йосафата Коциловського.

Після процесії навколо храму та молитви перед його дверима: «Архиєрей увіходить у св. вівтар царськими дверми, ставить дискос зі св. мощами на св. престолі і покланяється св. мощам. Тоді на архиєрея накладають митру, а протодиякон подає йому кадило. Прийнявши кадило, архиєрей кадить тричі св. мощі, і на обидва боки співслужителів. Відтак піддиякони підносять воскомастику, а архиєрей бере св. мощі, помазує миром і вкладає їх у скриночку, заливає воскомастикою та кладе під престіл в середньому стовпі. Архиєрей також вкладає приготовані частиці, помазавши спершу мощі в мішечку св. миром, в антимінс й укріплює їх воскомастикою». Чин освячення храму й покладення мощей довершився.

У проповіді до вірян владика Володимир, між іншими, сказав: «Про сьогоднішній празник можемо сказати, що це свято перемоги, вашої перемоги. В першу чергу, це перемога над недолею. Близько сімдесят років від виселення, акції «Вісла», протягом двадцяти років нас мало не бути, али ми є. Це ж велика перемога. Це ваша перемога над часом, над роками. Я згадав про 1959 рік. Від переселення у тому часі можна було багато, а навіть все, втратити — і Церкву, і мову, і традицію, і молоде покоління, і любов до Бога, свого обряду. У вас щойно від ювілею хрещення Русі-України богослужіння відбуваються щонеділі. Це довгий час, але він вас не поборов, не вичистив з духовного багацтва. І це наступна ваша перемога... Сьогодні всім вам дякукую за вашу відвагу, ваше перемогу, за ваш труд і за вашу жертву, яку ви тут поклали під проводом отця Аркадія, який був тут з вами.

Маю до вас ще одно прохання, про ще одну перемогу. Нащодень перемагайте у цьому храмі, давайте живе свідоцтво своєї віри, не дозвольте, щоби цей храм коли-небудь став порожнім, мертвим, непотрібним. Боротьба не закінчилася. Вона перед вами і нехай Бог помагає, нехай підтримує вас святий Михаїл Архістратиг, щоб було це місце нашої спільної зустрічі з живим Богом».

На закінчення літургії, як годиться, були ще вітальні слова від запрошених гостей, від священиків, від представників місцевої влади, від делегацій з сусідських парафій. Немов звершенням їх, справді, стали слова бургомістра Щецінка, який сказав, що: «Ми тут, незалежно від національності, чи конфесій, усі залишаємося господарями і для кожного з нас тут є місце».

Згідно доброї традиції, торжество закінчилося спільною трапезою, де можна було вже порозмовляти віч на віч з прибулими гістьми.

Богдан Тхір

Новобудована церква св. Архистратига Михаїла.

Владику Володимира Ющака вітає о. Аркадій Трохановський.

Під час проповіді.

Архиєрей печатає мощі у жертовнику церкви.

Отці Вроцлавсько-Ґданської єпархії з владикою на закінчення торжества.

ся і цей сюжет. Раннім прикладом слугує ікона 1560-х рр., що належить пензлю майстра Дмитрія — одного із тих іконописців, чиє ім'я належить до ранніх зафіксованих на українських іконах. Ікона походить з Церкви у с. Дубровиці, що Яворівського району на Львівщині (НМЛ). Дійство на ній розгортається у двох ярусах на тлі подвійної сірої та рожевої стіни з двома вежеподібними спорудами по боках. У центрі верхнього ярусу зображена Богородиця, що стоїть на хмаринці, руки з відкритими долонями зосереджені на грудях. Два ангели на лету тримають над Богородицею білий покров. Внизу у центрі на тлі аркового отвору стоїть на підніжку Роман Сладкопівець, тримаючи у лівій руці розгорнений вверх сувій, вказівним пальцем правиці вказує вгору. Обабіч Сладкопівця показано дві групи людей, що стоять щільними рядами: на першому плані - чоловіки різного віку у блакитних і цеглистих хітонах та гіматіях, ліворуч серед них — Андрій Юродивий в охристому гіматії, накиненому на оголене тіло, правицею вказує на Богородицю. У другому ряді - чотири святителі, а за ними видніються голови чоловіків. Усі постаті в нижньому ярусі показані без німбів.

Ще інший варіант іконографії представлено на храмовій іконі з Покровської Церкви у Медвежій (НМЛ). Майстер ікони з Медвежої зобразив Богородицю Орантою, що стоїть під киворієм на хмаринці, яку з боків підтримують ангели. Киворій у такій іконографічній редакції виконує функцію омофору. Ліворуч і праворуч Богородиці адорують апостоли та Іван Предтеча, показані у півпостаті. У центрі внизу на амвоні традиційно зображений Роман Сладкопівець, зліва — імператор та священнослужителі, праворуч - Андрій Юродивий; він немов припіднятий над землею у пориві захоплення видінням, на яке вказує своєму учневі Єпіфанію.

Ранній тип іконографії «Покрови» - «Мати милосердя», що з'явився в українському малярстві у XVII ст., представляє ікона початку століття з Церкви у Старій Солі на Старосамбірщині (НМЛ). Богородиця «покриває» своїм мафорієм численну юрбу людей, обличчя яких мають виразно індивідуалізований характер. Їхні очі сповнені безпосередніх життєвих емоцій. Анонімний майстер зумів передати настрій кожного персонажа, він також дбайливо відтворив одяг, зачіски та інші атрибути, що відзначають соціальний стан його сучасників. Від постатей у напрямі до Богородиці в'ються білі стрічки з написами-проханнями різного змісту. Зображення подібного типу були поширеними також в українських хоругвах.

У спадщині українського сакрального мистецтва тема Покрову Богородиці займає окреме важливе місце. Вона знайшла своє відображення в обрядах, звичаях, усній народній творчості. Покровська тема, зокрема в іконописі, належить до тих, що, з огляду на своєрідні національні особливості, стоїть в ряді найцікавіших явищ в його історії та заслуговує на окрему увагу. (рісу)

VI Сесія ПАТРІЯРШОГО СОБОРУ УГКЦ
„Жива парафія — місце зустрічі з живим Христом”

На Собор УГКЦ до Івано-Франківська, який відбувається раз на п’ять літ прибули понад 200 делегатів із різних єпархій УГКЦ з України та з 57 країн світу (Північна Америка, Південна Америка, Австралія, Західня Європа, Прибалтика, Казахстан, Росія, Ізраїль та Польща). Перемисько-Варшавську Митрополію репрезентувало 9 делагатів (4 з Вроцлавсько–Ґданської єпархії та 5 з Перемиско-Варшавської архиєпархії) та владика-помічник Євген Попович. Головною темою цього всесвітнього духовного зібрання стало обговорення стретегії розвитку Церкви, особливо парафії, тому і тема Собору: ***Жива парафія — місце зустрічі з живим Христом****.*

Собор почався **25 серпня** від літургії, яка відбулася в Архикатедральному Соборі св. Воскресіння в Івано-Франківську. Владика Богдан Дзюрах, Секретар Синоду Єпископів УГКЦ зачитав Декрет про відкриття VI сесії Патріяршого Собору. У своїй проповіді Блаженніший Святослав просив, щоб кожний делегат поставив собі запитання і шукав відповіді: чи жива моя парафія, чи діяльною є моя Церква, яка має допомагати людям зрозуміти живого Бога. Глава Церкви на відкриття Собору сказав також: „Я вдячний усім тим, котрі відважилися приїхати в Україну, яка зараз перебуває у стані війни. Наш собор — знак надії для української землі, її народу, країни і цього міста”. На закінчення вітального слова Блаженніший Святослав сказав, що Собор є справжнім місійним знаком для українського народу і української Церкви, знаком, що Господь є з нами, знаком, що саме в наші руки Бог дає силу, аби вигнати всяке зло з нашого особистого життя, а зокрема з багатостраждальної, политої українською кров’ю рідної Батьківщини.

Праця Собору

відбувалась ось так: кожного дня починали ми з літургії в соборі. Після сніданку до обіду в приміщеннях театру ім. Івана Франка проходили пленарні засідання. Вислухали ми доповідей на головні теми Собору. Після обіду була праця та зустрічі в групах. Тих груп було 16, а кожна налічувала приблизно 10-15 осіб з різних країн світу. У цих групах делегати шукали спільні шляхи подолання проблем в основних справах життя Церкви. Тут був справжній час на дискусії та обмін думок, якого так справді забракло після доповідей.

Головні теми Собору: Першого дня: Боже Слово — як його проповідувати? Катехізація та Місийний Дух. Другого дня: Літургія, молитва, сопричастя-єдність. Третього дня: Служіння ближньому, провід, управління дарами.

Під час обоворення теми Боже Слово більшість делегатів у соборових групах висловили свої думки, що священики та катехити повинні полюбити Боже слово, самі його пережити, щоб могти правильно поділитися Ним з іншими. На жаль, коли відсутнє таке пережиття, проповіді священиків бувають непідготовлені, задовгі, незрозумілі та не заохочують вірних до вивчення Божого слова. Головний доповідач о. д-р Тарас Барщевський звернув увагу, що крім парохів, до проголошення Божого слова повинні долучити катехити, семінаристи, богопосвячені особи, миряни, які мають тісно співпрацювати між собою.

Коли йдетиься про катехизацію,

то зауважено, що в нашій Церкві по різних єпархіях катехизація проводиться порізному. Зауважено, що є місця де не проводиться катехизації, бракує програм до навчання. Рекомендовано, щоб поширити Катехизм: „Христос — наша Пасха” і на основі його катехизувати. Звернено увагу, що нові емігранти з України є пасивні до участі у парафіяльному житті місцевих громад. Можна також сказати, що на Соборі не говорилося про спосіб праці із заробітчанами. Брак постійної катехизацію в Україні причиною цього, що багато людей не воцерковлених. Для них Церква може не існувати! Тому і така причина, що багато з гих не знаходить дороги до Церкви, наприклад в Польщі.

Відносно Місийного духа,

то було звернено увагу, що всі за це відповідають, так миряни як і священик. Кожний через приклад свого життя може свідчити і це вже є місія. Дбати за свою церковну традицію, добре її вивчити та переказати — це також місія.

Другого дня делегати обговорювали три теми: Літургія, Молитва та Сопричастя-Єдність. Головний доповідач о. д-р Василь Рудейко представив тему „Літургійне життя УГКЦ”. Щодо питань літургії, то звернено увагу, особливо діаспора — що вірні не знають та не розуміють суті богослужінь, значення жестів, символів або через велику естетику (дуже артистичний спів) не можуть брати активну участь у них. Говорилося про це, щоб усі читання були так виголошені, щоб були зрозумілими для вірних. Звернено увагу на потребу уніфікації церковного календаря.

Молитва

— це заклик до всіх. Кожен християнин має молитися і заохочувано, щоб до цього використовувати кожну зустріч. Звернено увагу, що в літургії дуже важливий церковний спів. Тут велика роля хору. Хор не може співати довго і складно, не повинен розтягувати співу, а допомагати вірним молитися. Загально можна сказати, що в кожній парафії повинен бути хор, який буде співати спільно з вірними і такого співу повинні ми вчитися. Іншим важливим питанням було, щоб усі в Церкві мали свій молитовник. Тільки в такий спосіб кожен буде брати активну участь в літургії. Справді буде молитися. Звернено увагу, щоб перед кожною літургією робити коротке ведення бібілйне до читань з літургії : Апостола та Євангелії. Це не має бути друга проповідь.

Сопричастя — єдність

У цьому питанні запропоновно дуже різні постулати, як здійснювати парафіяльну єдність між вірянами. Перш за все треба почати від особистого навернення. Бажано, щоб на постійно в нашій літургії появився знак миру, який чинимо в Неділю Сиропусну перед початком Великого Посту коли подаємо собі руки на знак прощення і поєднання. Примирення є бажанням самого Ісуса Христа. За щось дуже важливого поставлено питання, особливо для України, щоб по можливості — парох міг жити близько парафії. Тяжко бути справжнім батьком, коли перебуваєш далеко від своїх дітей — підкреслив о. д-р Петро Ґаладза. Єдність це також плекання екуменічних відносин з іншими парафіями, чи то з православними, протестанськими чи римо-католиками, щоб показати християнську єдність.

Третього дня делегати обговорювали теми: Служіння ближньому, Провід та управління дарами. Тут доповіді виголосили о. Андрій Нагірняк та о. д-р Андрій Онуфер-ко. Тут звернено увагу на різноманітне душпастирство, яке дозволить обіймати різних людей: військових, в’язнів, неповносправних, узалежнених тощо. Звернено увагу на потребу покликання парафіяльного Карітас, яке буде вишукувало потребуючих.

Можна сказати, що Собор звернув увагу на чимало питань, які важливі з душпастирської точки зору для розвитку живої парафії. Це тільки такі вибрані зауваження. Не видумано абсолютно чогось нового — пригадано і зобов’язано до здійснення обговореного в парафіяльному житті. Сьогодні не треба тільки знати про Бога і його дефінювати. Сьогодні потреба жити Богом і це буде найкращий приклад живої парафії. Одночасно є прохання, щоб по змозі всі парафіяни ангажувалися в життя парафії і брали відповідальність за свою парафію.

Собор показав також, як вселенською є наша Церква. Кожна частина світу показала свій душпастирський досвід. Існують наприклад чисто англомовні парафії, в яких зберігається східнє християнство. З черги Сестри Служебниці з Бразилії поділилися своїм досвідом і організацією — Євхаристійний Рух Молоді, в якому діє 5 тисяч молодих людей!

Дуже багато говорилося

про війну в зоні АТО, про потребу підтримки. Владики: Василь Менйок з Донецька та Михайло Бубній з Екзархату Криму розповідали про життя на тих окупованих землях. Один священик, який був у моїй групі з Донецька розповідав, як на передовій в зоні АТО появилися дерев’яні каплиці коли прийшли люди з Західної України — греко-католики. На тій землі без Бога, тепер там всі моляться, у кожного в руках або чотки або вервиця.

Собор, це дорадче тіло Синоду єпископів. Наші Владики можуть прийняти або і ні ці постулати. До кожної теми злогошено майже біля 30 постулатів. Це дуже багато. Не всі вони були добре опрацьовані. Забракло часу, щоб їх відповідно оформити. Думаю, що на Синоді Єпископів буде зроблено властиву рефлексію, і наші владики виберуть ті постуляти, які справді допоможуть оживити парафію і будуть конкретно реалізовані. Собор був нагодою, щоб почути та зрозуміти, які проблеми мають наші єпархії у цілому світі.

Як сказав Блаженнійший, це великий дар від Господа Бога, що такий Собор може, чи міг відбутися. Це показує реальне місце нашої Церкви, яка вивчаючи науку Ісуса Христа має провадити людей до Бога.

о. Аркадій Трохановський

Наші делегати.

Учасники Собору з Польщі з Блаженнішим Святославом Шевчуком.

Комунікат Синоду Єпископів УГКЦ

Від 30 серпня до 6 вересня 2015 року Божого в м. Івано-Франківську проходив Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, в якому взяли участь 40 єпископів із України, країн Центральної та Західної Європи, Північної та Південної Америки і Австралії.

Синод розпочав свої вступні синодальні акти Божественною Літургією в архикатедральному соборі Воскресіння Христового 30 серпня 2015 року Божого. Наприкінці Божественної Літургії Секретар Синоду Єпископів УГКЦ владика Богдан (Дзюрах) зачитав декрет про його скликання, а Блаженніший Святослав урочисто проголосив його відкриття.

Після обіду члени Синоду відвідали Дам'янів Лаз, урочище біля Івано-Франківська, де знаходяться масові захоронення невинних жертв НКВС. Владики разом із чисельно зібраними місцевими мешканцями помолилися Панахиду за упокій усіх загиблих. Увечері того ж дня в каплиці Івано-Франківської духовної семінарії імені святого священномученика Йосафата було відслужено Молебень до Святого Духа та всі члени Синоду Єпископів склали присягу, яку зачитав найстарший із присутніх за єпископською хіротонією — владика Іриней (Білик).

У понеділок, 31 серпня 2015

року Божого, в актовому залі Івано-Франківської духовної семінарії розпочалося перше робоче засідання. Із привітальним словом до Синоду звернувся Апостольський нунцій в Україні Архиєпископ Томас Едвард Галліксон, який передав вітання для Синоду від Святішого Отця Франциска та зазначив, що тема живої парафії є головною в житті Церкви в різних історичних обставинах, особливо в час ворожої агресії. Він заохочував робити все можливе для активізації парафіяльного життя, щоб проголошувалося Боже Слово, та побажав єпископам успішної роботи. Синод також привітали: владика Роланд Мінерат, Архиєпископ Діжона, представник Єпископської Конференції Франції; владика Теренс Куртін, який зачитав листа від Президента Австралійської Єпископської Конференції; владика Донато Оліверіо, єпископ Люнгро в Італії, який зачитав привітання від імені Єпископської Конференції Італії; отець Василь Буяк виступив із привітальним словом від імені Митрополита Івано-Франківського і Галицького Іоасафа Української Православної Церкви Київського Патріархату. Крім того, надійшли вітання від кардинала Райнгарда Маркса, Голови Німецької Єпископської Конференції; кардинала Вінсента Нікольса, Архиєпископа Вестмінстера, Президента Конференції Католицьких Єпископів Англії та Уельсу; Блаженнішого Любомира (Гузара) та Митрополита-емерита Філадельфійської архиєпархії Стефана (Сулика). Гостями Синоду цього року були: владика Мілан (Шашік), Єпископ Мукачівської єпархії; владика Ніл (Лущак), Єпископ-помічник Мукачівської єпархії; отець Василь Говера, апостольський делегат для українців-греко-католиків Казахстану; архимандрит Сергій Гаєк, апостольський візитатор для греко-католиків у Білорусі; отець Михайло Дубович, генеральний вікарій для українців-греко-католиків Румунії.

Опісля Глава Церкви

звернувся до Синоду з програмною доповіддю, в якій, зокрема, зазначив: «Останній рік життя нашої Церкви в Україні (та й на поселеннях) був позначений не новим, але все ж таки страшним словом — «війна». Щодо суспільних обставин та душпастирського служіння нашої Церкви можемо сказати, що ситуацію в Україні можна вважати найбільшою гуманітарною кризою в Європі з часів Другої світової війни». На думку Першоієрарха, «УГКЦ дуже активно долучилася до служіння українському суспільству відповідно до його потреб».

Того самого дня єпископи розпочали розгляд головної теми Синоду — «Парафіяльне душпастирство і новітні виклики». Головну доповідь на цю тему виголосив владика Кен (Новаківський), співдоповідали владика Богдан (Данило) і отець Андрій Онуферко. Своїм досвідом впровадження Стратегії розвитку Церкви на період до 2020 року поділилися владик Браян (Байда), Борис (Гудзяк) і Венедикт (Алексійчук).

Синод заслухав звіти і доповіді голів різних синодальних комітетів, патріарших комісій, Відділу зовнішніх церковних зв'язків УГКЦ та ін. Зокрема, владика Богдан (Манишин) виголосив доповідь про діяльність Координаційної ради кризового душпастирства. Єпископ також представив проблематику капеланського служіння у Збройних силах України та інших військових формуваннях. Синод поблагословив створення реабілітаційних центрів для воїнів і постраждалих від війни в Україні. Синодальні отці заслухали також звіт директора МБФ «Карітас України» Андрія Васьковича про діяльність цієї організації в контексті війни в Україні.

Члени Синоду розглянули резолюції

VI сесії Патріаршого Собору на тему «Жива парафія — місце зустрічі з живим Христом», який відбувся 25-27 серпня 2015 року в Івано-Франківську, і заслухали доповідь секретаря цього Собору — отця доктора Олега Каськіва. Після плідної роботи в групах синодальні отці прийняли відповідну постанову за підсумками VI сесії Патріаршого Собору та підтвердили мандат робочої групи із впровадження Стратегії розвитку УГКЦ на період до 2020 року. Синод доручив патріаршим і єпархіальним департаментам, відділам і комісіям, навчальним і науковим закладам, монастирям, чинам і згромадженням, парафіяльним громадам, церковним організаціям і всім вірним враховувати резолюції VI сесії Патріаршого Собору УГКЦ у своїй діяльності, особливо під час підготовки пасторальних планів, у дусі східнохристиянської традиції та з дотриманням церковного законодавства.

Синод затвердив низку типових правильників, статутів і типових формулярів, розроблених Канонічним відділом Патріаршої курії. Крім того, єпископи ухвалили доопрацьовану Екуменічну концепцію УГКЦ на п'ятирічний термін, а також привітали рішення Собору Харківсько-Полтавської єпархії УАПЦ (о) та висловив готовність до спільного пошуку шляхів відновлення євхаристійного сопричастя і адміністративної єдності між Українською Греко-Католицькою Церквою та Харківсько-Полтавською єпархією УАПЦ (о).

Синодальні отці затвердили Інструкцію щодо причастя дітей і немовлят в УГКЦ та Чини катехуменату і Хрещальної Літургії. Єпископи ознайомилися з ходом роботи над Катехизмом УГКЦ для молоді. Також було прийнято відповідні синодальні рішення щодо відзначення Надзвичайного ювілею Божого милосердя в УГКЦ.

Храм Воскресіння Христового у Києві.

Члени Синоду з великою тривогою сприйняли звістку про криваві провокації біля стін Верховної Ради України в м. Києві 31 серпня та прийняли Звернення щодо кровопролиття під Верховною Радою України 31 серпня 2015 року Божого, в якому закликали вірних УГКЦ в усьому світі та всіх людей доброї волі до посиленої молитви за постраждалих і членів їхніх сімей».

Синодальні отці звернулися з листами до Святішого Отця Франциска, захисників Батьківщини, Президента України, Прем'єр-міністра України, Голови Верховної Ради України, Вселенського Патріарха Вартоломея, Глав Патріарших Католицьких Східних Церков, Предстоятеля УПЦ КП Патріарха Філарета, Предстоятеля УПЦ Митрополита Онуфрія, Предстоятеля УАПЦ Митрополита Макарія, керівників протестантських громад України, очільників нехристиянських релігійних організацій та ін.

У вівторок, 1 вересня, єпископи відвідали с. Крилос (Давній Галич), де молилися Вечірню перед Галицькою чудотворною іконою Матері Божої та відвідали Музей історії Давнього Галича.

3 вересня отці Синоду зустрілися з військовими капеланами УГКЦ та переглянули документальну стрічку «Капелани», яку створила творча група «Живого.ТБ» .

Щодня на Божественній Літургії проповіді для єпископів виголошував отець доктор Андрій Чировський. Він також провів для синодальних отців день духовної віднови. У своїх науках священик спирався на духовний спадок праведного митрополита Андрея Шептицького.

У суботу, 5 вересня, була відслужена Божественна Літургія та Панахида за усопших єпископів — членів Синоду Єпископів.

Наступний Синод Єпископів УГКЦ було вирішено провести у вересні 2016 року у Львові-Брюховичах.

Синод закінчився 6 вересня урочистою Архиєрейською Божественною Літургією в архикатедральному соборі Воскресіння Христового, на завершення якої члени Синоду помолилися в крипті Панахиду за архиєреїв, що там спочивають.

Бажаймо і стараймося бути людьми

Існують теми, які практично ніколи не перестають бути актуальними. Пропоную поміркувати сьогодні над однією з таких тем.
Дуже давно, ще перед народженням Ісуса Христа, жив у стародавній Греції філософ Діоген. Дехто вважав його великим мудрецем, а дехто навіть юродивим. Про Діогена розповідали, що одного гарного сонячного дня він виліз із бочки, в якій жив, і зі свічкою в руках почав ходити базаром і розглядатися, немовби чогось шукав. На філософа звернув увагу цісар Олександр Македонський і запитав, чого той шукає. На те Діоген цілком серйозно відповів: „Шукаю людину".

Про ту подію розповідали впродовж багатьох століть. Дивно, але вона не втратила своєї актуальності навіть сьогодні, хоча на земній кулі тепер живе понад шість мільйонів людей.

Правдоподібно, кожна особа, яка дочитала цей текст до цього місця, не має найменшого сумніву, що вона — людина. Дозвольте, одначе, спитати шановних читачів, скільки людей — не осіб! — кожний знає.

Відразу зроджується запитання: а хто така людина, що її Діоген, цей обдарований великою мудрістю чоловік, шукав на базарі. Один загально відомий опис людини такий: це особа, поспілкувавшись з якою, приглянувшись до поведінки якої і зрозумівши позицію якої, ми стаємо кращими людьми, починаємо іншими очима дивитися на себе, поіншому почуватися і також хочемо позитивно ставитися до інших.

Чи зустрічали ви колись таку особу? Скільки таких людей знаєте, з якими щиро бажаєте поспілкуватися, бо це приносить вам внутрішнє задоволення.

Той, хто жив за радянських часів, напевно пам'ятає намагання кому-

(Закінчення на 7 сторінці)

Літні табори для молоді
у Вроцлавсько–Ґданській єпархії

Сплав на байдарках околицями Валча

З 8 по 10 липня околицями Валча відбувся черговий, вже 6-ий сплав на байдарках. Взяли у ньому участь 24 особи з Інська, Старгарду Щецінського, Валча, Щецінка, М'ястка, Кошаліна, двох питомців та трьох священиків — о. Руслан Марцішак, о. Степан Прихожденко та о. Аркадій Трохановський — організатор сплаву.

Учасники заходу плинули ріками: Пілавою, Ружицою та озерами. Під час плавання на ріках чекали також перешкоди, інколи в ріці було дуже мало води і треба було переносити байдарки, або... провадити за собою. Це виглядало смішно, але таке було літо цього року. Для молоді це було цікаво. Всі виявили велику солідарність і взаємно допомагали собі, щоб ніхто не залишився на тих перешкодах. Всі успішно завершили сплав, а кожен учасник отримав золоту медаль, як пам'ятку із сплаву. З черги найкращі чотири пари отримали кубки.

Учасники сплаву кожен день починали молитвою, слухали Боже Слово та єдналися при спільній трапезі. Після вечері був час на спортивні змагання. Кожного дня відбувалося також спільне співання пісень, яке дуже об'єднало молодь.

Маю надію, що через рік також зустрінемося і будемо плавати на байдарках ріками, в яких буде більше води та озерами. Це прекрасна нагода відкривати красу природи валецького реґіону.

о. Аркадій Трохановський

Зустріч служащих (міністрантів) у Білому Борі*

З 28 червня по 2 липня 2015 р. у Білому Борі відбувся вже IV табір для вівтарної служби (міністрантів). Учасники згаданого табору приїхали з різних частин Польщі: Ґданська, Вроцлава, Лігниці, Познаня, Кошаліна, Старґарду Щецінського, М'ястка, Мєндзибожа, Бєліци та Члухова. Були також служащі з місцевої парафії.

Табір відбувався в реколекційному домі в Білому Борі, а у програмі були: вівтарні та літургійні вправи, наука читання Апостола, екскурсії, наука пісень та співу, плавання на байдарках, футбольні змагання, настільний теніс, різні ігри, забави та конкурси. Щодня також служилася Божественна Літургія.

Зайняття та опіку вели: о. Андрій Міхалишин, о. Роман Кілик, о. Дарій Губ'як, о. д-р Ярослав Роман, Павло Почекайло та семінарист Іван Ядловський.

Кожен священик у парафії обирає до вівтарної дружини тих хлопців, які регулярно приходять до храму, відзначаються доброю поведінкою, часто приступають до святих Тайн сповіді і святого Причастя. Старанні у навчанні, в школі і вдома поводяться добре, які мають бажання гідно виконувати цей обов`язок у храмі.

о. Ярослав Роман

* Міністрант — це той, хто служить, від латинського слова «ministrare», що означає «служити». Отож, міністранти прислуговують священикові під час відправи Святої Літургії та інших Богослужінь.

Літня школа іконописання в Бєліци

Вже черговий раз, з 26 липня по 1 серпня, греко-католицька парафія в Бєліци біля Білого Бору зорганізувала школу іконописання для молоді.

У цьому році в курсах взяло участь 15 осіб. Курси зорганізував о. д-р Ярослав Роман, а техніку писання ікони попровадила с. Олена Манькут. У цьому році іконописці писали ікону Богородиці. Для молоді це нагода пізнавати історію іконописання та духовість ікони. Молодь відвідала також новозбудовані Церкви в Бєліци та М'єндзибожу.

Всі праці було можна подивитися під час храмового свята Різдва Пресвятої Богородиці в Білому Борі 19 та 20 вересня. (о.ат)

Учасники байдаркового сплаву.

На зустрічі вівтарних дружин.

Школа іконописання.

Хрест Світових Днів Молоді.

Привітання Символів
Світових Днів Молоді

Ранком, в неділю 20 вересня, прибули до Білобірського Санктуаріюму Різдва Пресвятої Богородиці символи Світових Днів Молоді — Ювілейний Хрест та копія ікони Пресвятої Богородиці Salus Populi Romani.

Ікона Богородиці Salus Populi Romani.

Символи Світових Днів Молоді були перебрані у Пшаснишу від римо-католицької Плоцької дієцезії делегацією від молоді Вроцлавсько-Ґданської єпархії. Делегацію, яка складалася з двадцяти молодих людей, очолювали отці: о. др Руслан Марцішак та о. др Ярослав Роман.

У Білому Борі Хрест та ікону Пресвятої Богородиці офіційно привітав владика Володимир Ющак та прибулі на це торжество молоді люди. Після привітання Символів Світових Днів Молоді розпочалися моління — спеціяльно виготовлене з цієї нагоди богослужіння, яке під проводом духовенства провадила молодь.

Під час відпустової Божественної Літургії Символи Світових Днів Молоді були перенесені на середину площі перед білобірською церквою. Були вони теж несені молоддю в процесії на закінчення білобірських святкувань. Всі вірні мали нагоду поклонитися та вшанувати поцілунком виставлені до почитання Хрест та ікону Пресвятої Богородиці.

Від греко-католицької молитовної громади Символи Світових Днів Молоді перебрала римо-католицька молодь, яка зі своїм душпастирем кс. Томашом приїхала з римо-католицької Ловіцької дієцезії.

У проповіді владика Володимир нав'язав до присутності Символів СДМ у Білому Борі та вказав на потребу шукати виключно у Христовому хресті дороги до спасіння. Владика заохочував теж греко-католицьку молодь взяти у наступному році численну участь у Світових Днях Молоді, які будуть проходити у Кракові.

www.cerkiew.net.pl

Фото: Tomasz Majewski

УГКЦ на півдні України

Українська Греко-Католицька Церква (УГКЦ) тому має прикметник «українська» оскільки вона об'єднує насамперед вірних, які належать до української нації. Перед ІІ світовою війною адміністративні одиниці УГКЦ були в основному у Західній Україні. Після упадку Советського Союзу Українська Церква отримала можливість повернутись на землі Центральної і Східної України. Оскільки на цих землях формально не існувало адміністративних одиниць УГКЦ, було утворено кілька екзархатів, які в майбутньому повинні перерости у звичайні єпархії.

Під поняттям екзархату розуміємо окрему адміністративно-територіальну одиницю, яка спеціально створена для віруючих даного обряду в особливих умовах. Одним із наймолодших екзархатів УГКЦ є Одеський екзархат (екзарх Владика Михайло Бубній) утворений 13 лютого 2014 року шляхом виокремлення його з Одесько-Кримського екзархату. Цей екзархат охоплює Одеську, Миколаївську, Херсонську і Кіровоградську області тобто приблизно 15% території сучасної України. Можна відзначити передбачливість Церкви, яка своєчасно відокремила цю територію в окрему одиницю на початку буремних подій 2014.

Літом цього 2015 автор цих рядків мав нагоду кілька разів відвідати одну з парафій Одеського екзархату, а саме парафію свв. Петра і Павла м. Южне. Кілька слів про саме місто. Южне, а це слово російською мовою означає Південне, одне з наймолодших міст Одеської області. Воно лежить на березі Чорного моря, 50 кілометрів на схід від Одеси та займає площу 10 кв км. Історія міста пов'язана з будівництвом Одеського припортового заводу та морського порту «Южний». Більшість мешканців працюють на підприємствах гігінтах, проте варто відзначити що місто також пропонує широкі можливості для літнього відпочинку.

Через порт Южний Україна перевозить велечезну частину імпорта та експорта. Саме тут, а не як більшість думає в Одесі, починається славнозвісний нафтопровід «Одеса-Броди», який має бути продовжений до Польщі. Евентуальне захоплення цього порту проросійськими силами дуже боляче вдарило би по цілій Україні відсікаючи її від існуючих ринків збуту. Тож місто Южне займаю стратегічну роль господарці цілої країни.

Також Южне — це чотири церкви, серед них римо- і згадувана раніше греко-католицька парафія, де служить о. Василь Колодчин. Помандрувавши після закінчення семінарії в Польщі далеко від рідної Тернопільщини, він вже багато років служить на Півдні, будує тут уже четверту церкву.

Інтерв'ю з о. Василем можна знайти в Інтернеті вписуючи прізвище священика та назву міста. Чим живе тутешня парафія? Це стосунково невелика громада яка об'єднує десь біля 150 родин. В основному це вихідці з Західної України, які потрапили сюди на роботу після закінчення університетів. Але, звичайно, є і місцеві жителі, які шукали і віднайшли свою дорогу до Бога. Громаді належить зовсім новий, ще не до кінця закінчений всередині храм, біля якого поруч знаходиться капличка. Сам храм знаходиться в прекрасному місці зовсім близько від моря (5 хвилин до узбережжя). Слід зазначити, що кожен новозбудований храм УГКЦ на Сході України чи то у Донецьку, Скадовську завжди має гарний естетичний вигляд. Щодо проблем місцевої громади то вони такі самі як і у малих громад УГКЦ у Польщі. Це проблеми як добудувати храм і як його утримувати. Проте все в руках Божих, і мабуть храми є непотрібними коли люди не відчувають потреби у духовому житті. Пригадуються слова Спасителя «Царство Боже всередині вас є» (Лк. 17, 21).

Сам отець Василь є прекрасним проповідником, якого люблять і шанують його вірні.

Храм свв. Петра і Павла, Одеський екзархат УГКЦ (2015 р.). В. М.

Автор мав приємність вислухати кілька проповідей отця, які були насичені глибокою духовністю. В одній із своїх проповідей о. Василь прекрасно пояснив чому зло є ненатуральне (залишаємо свого Творця), а добро є природнє нав'язуючи до свята Преображення Господнього. Коли автору випала нагода поспілкуватись з о. Василем, він задав йому питання, яке мабуть хвилює багатьох українців «Отче, як Ви вважаєте чи тут є можливим повторення подій які мають місце на Донбасі? Чи сепаратизм є тут присутній?» У відповідь отець відповів що сепаратизм в його розумінні це не є сеператизм пов'язаний з політикою чи націями. Сепаратизм це слово означає «відокремленість» і сепаратистом є той що відійшов від Господа. Таких сепаратистів можна знайти всюди і на Заході і на Сході України. Сепаратистів треба навертати так щоб вони знову повернулись до Свого Отця і становили з Ним одне ціле як каже Господь. Таке пояснення поняття «сепаратизму» відбігає від загальгоприйнятого політичного терміну, і трактує його в категоріях релігійних.

На закінчення хочеться порадити всім людям доброї волі завітати до парафії свв. Петра і Павла міста Южне. Там ви зустрінете щире серце і щиру душу її парафіян які розбудовують Царство Боже на південному українському місті Южне.

Володимир Мосоров

ПС. Якщо Ви хочете поділитися своїми думками з автором пишіть на електронну адресу: wmosorow@uni.lodz.pl

Громада Святих апостолів Петра і Павла м. Южного Одеського екзархату УГКЦ потребує коштів для завершення будівництва храму, яке розпочали у 2007 році.
Реквізити для переказу коштів:
Українська Греко-Католицька Церква м. Южного

Назва банку:
ПАО КБ «ПриватБанк»
р/р 26008054321887
МФО 328704
ОКПО 25425077

Бажаймо і стараймося бути людьми

(Продовження з 5 сторінки)

ністичної партії та всього залежного від неї державного апарату створити „радянську людину".

Пригадуєте, якою мала бути ця особа? Вона повинна була жити в страху, остерігатися оригінальних думок або, якщо їй якась така думка спадала, то не розголошувати її ні усно, ні письмово. В'язниці і табори були переповнені людьми, які нехтували цим правилом і наважувалися думати.

Бо думати, вирішувати, наказувати та судити мали право тільки високопоставлені члени партії, т. зв. номенклатура. Усі інші громадяни повинні були виховуватися як слухняні, підневільні, позбавлені будь-якого почуття відповідальності про добро інших, для яких нібито партія і держава мала забезпечити все потрібне для життя. Будь-кому довіряти або на будь-кого покладатися було небезпечно.

Було б добре, якби історики, соціологи, філософи та інші спеціалісти глибоко дослідили ті часи. Для чого це потрібно? Бо багато з тих поганих прикмет радянського минулого все ще побутує в нашому суспільстві.

Пізнати минуле лихо і позбутися його – це одна з передумов повернення до нормального розуміння, хто така людина, яка її гідність і якою вона повинна бути в щоденному житті, — повернення до нормального стану суспільства, згідного з Божим планом.

Блаженніший Любомир Гузар.

Коли кажемо, що на світі дуже мало людей і що ми щасливі, якщо мали нагоду з кількома з них познайомитися і спілкуватися, то це не вина Творця, а поширене нерозуміння, якою Бог хоче бачити людину.

У тексті Святої Літургії отця нашого Івана Золотоустого читаємо таку фразу: „Ти з небуття в буття привів усе, створив людину на Твій образ і подобу й усякими дарами її прикрасив" (молитва перед Трисвятим).

Бачимо, що юдеохристиянське поняття людини – на противагу до радянського, за якого вона мала бути цілковито підневільна можновладцям — це розуміння свобідної особистості. Вона має не тільки слухати і виконувати якісь приписи, але свобідно, відповідально, з нутра своєї природи творити добро. Нагадую, що свобода — це не сваволя (право робити все, що тільки заманеться, добре чи лихе). Свавільна особа не відповідає вповні своїй природі, якою наділив її Господь Бог.

Ми хочемо, щоб в Україні жило багато гідних, свобідних людей. Революція людської гідності — це вступ до держави, яку будують справді вільні люди, свідомі свого походження від Бога і своєї природи на „Його образ та подобу", покликані чинити одне одному добро і тільки добро.

Не буду зупинятися на перечислюванні поодиноких осіб чи груп, котрих сьогодні, хоч вони мають великий, може навіть надмірний, вплив на життя спільноти, не вважають за людей, про яких ми щойно говорили. Хто вони — усім відомо, і оцінка тих осіб серед громадян правильна. Одне тільки хотів би сказати — з такими людьми України не збудуємо.

Натомість за останніх кілька років з'явилося щонайменше дві групи людей, від яких випромінює щось дуже людське. Це ті, хто взяв до рук зброю, щоб захистити свій народ, навіть якщо це станеться коштом власного життя. А друга група — це волонтери, люди різного віку, освітнього рівня, походження, соціального стану, які цілком добровільно, інколи докладаючи титанічних зусиль, взялися допомагати людям у потребі.

Війна не буде тривати вічно. Надіємося, що воєнні дії невдовзі припиняться. Але добро, що в серцях щойно згаданих осіб, дарує надію, що таки будемо мати справді свою державу, в якій правда, справедливість, суспільне благо будуть доступними для всіх громадян.

Згадав ці дві групи — захисників свого народу та волонтерів — не для того, щоб твердити, що тільки такі члени суспільства можуть бути справжніми людьми, а щоб показати, скільки добра в серцях наших людей. Маю щире бажання, щоб якнайбільше громадян захоплювалися прекрасним прикладом і старалися ставати людьми.

Можливості бути людиною ніхто не позбавлений, а радше всі ми до цього покликані. Тож бажаймо і стараймося бути собою — бути людьми.

+ ЛЮБОМИР

Щиро вітаємо

отця Мирослава Підлипчака

з Ювілеєм
40-ліття священства

Складаємо глибоку подяку за службу на славу Господа Ісуса Христа і нашої Церкви. Бажаємо Божого благословення, щастя, багато сили, кріпкого здоров'я і наснаги в службі Церкві та українському народові на многії та благії літа.

Парафіяни з Асун

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ ГРОМАДИ У ВАРШАВІ

ПАРАФІЯ БЛАЖЕННОГО МИКОЛАЯ ЧАРНЕЦЬКОГО ЧНІ

Вул. Доманєвська 20, 02-672 Варшава
Божественна Літургія в кожну неділю: год. 8:00, 10:00.
Вхід до Церкви від вул. Доманєвска.
Розпорядок богослужінь можна перевіряти на сторінці: *facebook.com/cerkiew.warszawa, grekokatolicy-warszawa.blogspot.com*
ДОЇЗД
Метром до зупинки: Віляновска. Виходити в сторону вул. Алея Нєподлеглосьці.
Трамвяєм до зупинки: Метро Віляновска — 10, 14, 18, 31, 35, 74.
Автобусом до зупинки: Метро Віляновска — 108, 139, 165, 192, 217, 218, 300, 331, 365, 709, 710, 715, 724, 727, 739. А також до зупинки: Осєдле Доманєвска — 174, 700.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ГРОМАДА НА БЄЛЯНАХ

Вул. Пляц Конфедерації 55, на Бєлянах у Варшаві. Долішня частина костелу Святого Зигмунта.
Божественна Літургія в кожну неділю: год. 13:00.
Адреса: вул. Пляц Конфедерації 55, на Бєлянах у Варшаві. Долішня частина костелу Святого Зигмунта.
ДОЇЗД:
Метром до зупинки: Старе Бєляни в напрямку вул. Шрегера.
Автобусом до зупинки: Метро Старе Бєляни — 103, 121, 156, 181, 197.
Автобусом до зупинки: Бєляни Ратуша — 103, 110, 112, 116, 197, 303.
Доїзди перевіряти за адресою: **www.ztm.waw.pl**
Розпорядок богослужінь можна перевіряти на сторінці: *facebook.com/cerkiew.warszawa, grekokatolicy-warszawa.blogspot.com*

ПАРАФІЯ УСПЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Вул. Мйодова 16, 00-246 Варшава
Божественна Літургія в кожну неділю:
год. 9:00, 11:00, 18:00.
ДОЇЗД
Трамваєм зупинка: Старе Място — 13, 20, 26, 73, 74.
Автобусом до зупинки: Капітульна — 116, 178, 180.
Розпорядок богослужінь можна перевіряти на сторінці: **www.bazylianie.pl**

Хустка або смерть?

Тисячоліття смерті св. Володимира відзначали в Україні не тільки християни візантійської традиції, в якій прийняв хрещення він сам і його піддані. Чи не найспектакулярнішою формою святкування було те, що звершила Українська Православна Церква Московського Патріярхату. Наприкінці липня до Києва привезено 8 чудотворних ікон Богородиці. Після Молебня на Володимирській гірці хресним ходом перенесено їх до Києво-Печерської лаври, де були доступні для поклоніння.

Головний наголос організатори святкування ставили на чудотворності ікон. Ікони «зцілюють від тяжких хвороб і посилають Божу благодать», як восьма ікона, «Троєручиця-Бердянська», наймолодша, бо прославлена у травні 2015 року. В XIX столітті її придбали на Афоні і передали в дар до Петропавлівського храму, де «незабаром за молитвами перед іконою стали відбуватися чудесні зцілення». Нові випадки чудотворної допомоги «стали підставою для рішення Священного Синоду УПЦ в червні минулого року благословити встановлення в межах Бердянської єпархії святкування на честь цієї ікони».

Людина непричетна до християнства в його центрально-східноєвропейській іпостасі могла б подумати, що йдеться про щось на зразок виставки шедеврів мистецтва. Хтось більш скептично-іронічний взяв би це за спробу встановити рекорд до книги Гінеса. Так би хотілось, щоб греко-католики не поділяли такого нумеричного підходу до благодаті.

На перший погляд все тут міститься в церковних канонах. Є ікони, молитва, віра, очікування чуда. Не слід, однак, обмежуватись тільки до першого, часто поверхового погляду. Очевидно, можна це робити, якщо комусь залежить тільки на статистиці, на тисячах людей, які нестримно прагнуть чудес.

В XXI столітті Церква, щоб не стати реліктом минулого, мусить прислухатися до голосу вчених з різних спеціальностей, які науковими методами досліджують свідомість людей. В 2004-2005 роках польські студенти етнології і антропології провели польові дослідження на польсько-українському прикордонні. Цікавила їх релігійність християн східного обряду. Однією з тем був образ жінки у відношенні до двох парадигматичних постатей – біблійної Єви і Богородиці. Частина присвячена парадигмі праматері закінчується таким висновком: «Грішна, хоч не согрішила, жінка живе, каючись за цей гріх і тим позначена її присутність у храмі. Розпусна за визначенням, ревною побожністю старається заперечити цей апріорний осуд».

З парадигмою Богородиці пов'язані дії, які більше мають характер наказів, ніж заборон, є більше позитивними, ніж негативними. Жінка має носити хустку, а в храмі стояти з лівого боку, напроти ікони Богородиці. Носіння хустки є наслідуванням Матері Божої, яка так зображена на іконах. Має це також апотропеїчне (запобіжне) значення, бо на жінку у храмі чигає всіляке зло і різноманітні хвороби: її можуть боліти зуби, вухо. Хустка, випромінюючи позитивну енергію, захищає її від цього. На запитання, які були б наслідки появи в храмі без хустки, старша хінка відповіла: «укатрупили б».

Тут немає значення конфесія старшої жінки. Якщо прагнемо єдності спадкоємців Володимирового хрещення, то це спільна проблема всіх східних християн. Літургійний рік починається і закінчується Богородичними празниками. Греко-католики, крім неділь і храмового свята, зобов'язані святкувати 12 свят, серед яких 4 є Богородичними. Вірних заохочується також до святкування Покрову, Зачаття і Собору Богородиці. Є ще Стрітення і інші свята, де присутня Богородиця. І якщо в результаті цього найважливішим аспектом подібності до Богородиці надалі має бути носіння хустки, то свідчили б це про нашу неповноцінність.

«Її народженням світ оновляється і Церква прикрашується пишністю» – співаємо на Вечірні Різдва Борогодиці. «У тобі обновляється природа і час» – чуємо в тропарі свята Покладення її ризи.

Час оновити почитання Богородиці в нашому народі.

о. Богдан Панчак

ЗАПРОШЕННЯ

Управа Мазурського Відділу Об'єднання Українців у Польщі і Венгожевський деканат Перемисько-Варшавської Архиєпархії УГКЦ щиросердечно запрошують на

„XV Міжнародні Концерти Церковної Музики",

які відбуватимуться **3-4 жовтня 2015 р.**
на Мазурах.
В цьому році заплановано десять концертів у церквах і костелах на терені Мазурського відділу, саме:
в Банях Мазурських, Будрах, Венгожеві, Видмінах, Вількасах, Ґіжицьку і Круклянках.
Разом будемо гостити біля 250 хористів з України, Польщі і Литви.
Широсердечно запрошуємо всіх, хто має бажання послухати церковного співу, релігійних пісень і спільно з нами у духовності переживати виняткові хвилини подаровані хористами — учасниками цього заходу.
Запрошуємо!!!

З пошаною:
Голова Мазурського Відділу ОУП — Іван Пік
Синкел на Вармію і Мазури, Венґожевський декан о. Дмитро М. Гарасим ЧСВВ

ЗАПРОШЕННЯ

Управа Мазурського Відділу Об'єднання Українців у Польщі
щиросердечно запрошує на

Міжнародну науково-популярну конференцію за темою

„Михайло Вербицький — творець державного гімну в історії і сучасності України",

яка відбудеться **3 жовтня 2015 р. в год. 10.00** в Ґіжицьку, в ресторані «Білас і Сини»
вул. Пасаж Портовий 2.
Після конференції відбудеться концерт церковної і світської музики.
Виступатимуть: Ольга Попович — сопрано і Лешек Сушицький — гітара.
У виконанні дуету гітарові та вокальні твори зі збірника «Quitarre, №16» о. Михайла Вербицького.

Зреапізовано завдяки дотації: Міністра Адміністрації і Оцифрування, Уряду міста Ґіжицько і приватних спонсорів.
Запрошуємо!!!

Голова Мазурського Відділу
ОУП — Іван Пік

БЛАГОВІСТ — суспільно-релігійний місячник. Видає Українська Католицька Церква у Польщі. Редакція на громадських засадах.
Редагує колегія: **Богдан Тхір** (т) — секретар редакції (тел./fax дом. 89 761 04 21), **прот. Богдан Степан** - координатор від Перемисько-Варшавської архиєпархії, **о. Аркадій Трохановський** - координатор від Вроцлавсько-Гданської єпархії,
прот. Богдан Панчак - богословська колонка, **Дарій Гаврилець** — технічна редакція.
Погляди авторів публікацій не завжди сходяться з точкою зору редакції.
Матеріалів не замовлених не відсилаємо. В оправданих випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти.
Матеріали до публікації просимо висилати у машинописах або у чітких рукописах.

Kuria bp, ul. Basztowa 13, 37-700 **Przemyśl**, tel/fax 16 678-78-68
e-mail: kuria@przemyslgr.opoka.org.pl
Kuria bp, Pl. Nankiera 15a, 50-140 **Wrocław**, tel./fax 71 343-94-77,
fax 71 343-94-67, e-mail: konsystoria@wro-gda.opoka.org.pl
Adres redakcji: «BŁAHOWIST»; ul. Kościuszki 28/3, 11-220 Górowo Iławeckie,
tel. 89 761-04-21, e-mail: blahowist@poczta.onet.pl
Bank Spółdzielczy w Górowie Ił, Nr 08 8855 0004 2003 0006 3515 0001